

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5Tdo/27/2018                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 3815010128                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 07.06.2018                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Peter Hatala             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2018:3815010128.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného L. V. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. a zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 7. júna 2018 v Bratislave dovolanie L. V. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 14. júla 2016, sp. zn. 3To/48/2016 a rozhodol

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného L. V. sa o d m i e t a.

### Odôvodnenie

Obvinený L. V. bol rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo 4. mája 2016, sp. zn. 3T/40/2015, uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. a zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa 16. septembra 2014 dopoludnia prišiel z J. P. s poškodenou T. W. do Prievidze z dôvodu, že jej vybaví zamestnanie a v presne nezistenom čase v poobedňajších hodinách dňa 16. septembra 2014 išli spolu do parku na Dlhej ulici v L., tu ju zatiahol do kríkov, zobral jej kabelku, bil ju po tvári, trhal ju za vlasy a hovoril jej, že ak to niekomu povie, zlomí jej väzy, nedožije sa rána, následne s ňou išiel na sídlisko Sever v L., odmietal jej vrátiť kabelku, ktorú mal po celý čas vo svojej dispozícii a poškodená s ním išla len zo strachu a z dôvodu, že v kabelke mala doklady a osobné veci, na presne nezistenom mieste v parku na sídlisku Sever v L., v presne nezistenom čase od 15:00 hod. do 19:00 hod. proti vôli poškodenej T. W. jej násilím stiahol nohavice a spodné prádlo, sotil ju na zem tak, že spadla na chrbát, ľahol si na poškodenú, jednou rukou jej držal ústa a druhou si stiahol nohavice a spodnú bielizeň a vykonal s poškodenou pohlavný styk, napriek tomu, že poškodená s ním nesúhlasila a opakovaným fyzickým napadnutím spôsobil poškodenej krvné podliatiny v oblasti krku, lakťa pravej ruky, pravého pleca a driekovej chrbtice, čo si vyžiadalo narušenie obvyklého spôsobu života 5 až 7 dní a poškodenej sa opakovane pred pohlavným stykom a po ňom vyhrážal, že ak o tom niekomu povie, zlomí jej väzy a nedožije sa rána,

teda násilím a hrozbou násilia iného nútil, aby niečo konal, opomenul a trpel, násilím a hrozbou

bezprostredného násilia donútil ženu k súložiu.

Za to bol obvinený odsúdený podľa § 199 ods. 1, s použitím § 41 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 5 Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 7,5 (sedem a pol) roka nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bol pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Na podklade podaného odvolania obvineného rozhodoval Krajský súd v Trenčíne uznesením zo 14. júla 2016, sp. zn. 3To/48/2016, ktorý podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol ako nedôvodné (č.l. 952-959).

Obvinený L. V. prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Zlatice Hammerovej podal 12. februára 2018 dovolanie proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo 4. mája 2016, sp. zn. 3T/40/2015 a uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 14. júla 2016, sp. zn. 3To/48/2016, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. g) Tr. por.

V rámci dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, obvinený v dovolaní uviedol, že porušenie práva vidí v tom, že v spise chýbajú viaceré podania vo veci, ako sú návrhy na doplnenie dokazovania, žiadosti o prepustenie z väzby, zápisnica z výpovede poškodenej vykonaná na Obvodnom oddelení Policajného zboru Partizánske zo 16. septembra 2014. Vzhľadom k tomu nie je celý spis kompletný, čo zakladá vadu nepreskúmateľnosti veci samej. Porušenie uvedeného dôvodu videl obvinený aj v tom, že neboli akceptované jeho návrhy na doplnenie dokazovania, ohľadne výpisu z telekomunikačnej prevádzky uskutočnenej medzi jeho osobou a poškodenou.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, tak v rámci uvedeného dôvodu obvinený namietal, že okresný súd svoje rozhodnutie oprel o dôkazy, ktoré neboli vôbec vykonané a teda neexistovali, a to o výpoveď poškodenej, ktorá nebola vypočutá pred súdom, ako ani maloleté deti. Obvinený ďalej namietal prítomnosť rodičov pri výsluchoch poškodenej, ako aj samotnú výpoveď poškodenej, ktorú považuje za neobjektívnu a nezákonnú, pretože výpoveď poškodenej bola vykonávaná pod vplyvom liečiv, ktoré poškodená dlhodobo a pravidelne užívala.

S poukázaním na dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, tak v tomto zmysle obvinený poukázal na skutočnosť, že senát Krajského súdu v Trenčíne bol nezákonný, lebo senát v rovnakom zložení rozhodoval o jeho odvolaní, ako aj o jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

V závere dovolania obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd podľa § 368 ods. 1 Tr. por. vyslovil rozsudkom, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo 14. júla 2016, sp. zn. 3To/48/2016, bol porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 199 ods. 1 Tr. zák., bol porušený zákon v neprospech obvineného L. V., nar. XX. T. XXXX, trvale bytom L., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica-Kráľová, podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo 14. júla 2016, sp. zn. 3To/48/2016 a rozsudok Okresného súdu Prievidza zo 4. mája 2016, sp. zn. 3T/40/2015 vo výroku o vine a vo výroku o treste, podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Okresnému súdu Prievidza, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania stranám trestného konania s upozornením, že sa môžu k dovolaniu obvineného vyjadriť.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor okresnej prokuratúry, ktorý vo svojom vyjadrení (č. 1. 1161) doručenom na okresný súd dňa 27. februára 2018 uviedol, že po preskúmaní spisu zistil, že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 6 Tdo 30/2017 zo 17. októbra 2017 už raz rozhodol o dovolaní obvineného, ktoré podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol. Z uvedených dôvodov preto navrhol odmietnuť dovolanie obvineného podľa § 382 písm. d) Tr. por. s poukazom na ustanovenie § 372 ods. 2 Tr. por.

Podaním doručeným na okresný súd dňa 14. marca 2018 sa obvinený vyjadril k vyjadreniu prokurátora, v rámci ktorého uviedol, že uplatnené dovolacie dôvody v jeho dovolaní nie sú svojím obsahom totožné s dôvodmi dovolania, ktoré bolo odmietnuté uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. októbra 2017, sp. zn. 6 Tdo 30/2017, ale sú dovolacími dôvodmi novými a svojím obsahom celkom odlišnými od dôvodov, o ktorých bolo rozhodnuté.

Spis spolu s dovolaním obvineného a vyjadreniami bol doručený dovolaciemu súdu 4. mája 2018.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pri predbežnom prieskume zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c) Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 1 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. vyžaduje, aby bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Nie je ním iba všeobecné právo obvineného zvoliť si obhajcu a radiť sa s ním počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní a súdu (§ 34 Tr. por.), ktoré právo bolo od zvolenia si obhajcu na plnú moc v celom priebehu trestného konania zachované, ale aj právo na navrhovanie dôkazov priamo obvineným (§ 34 ods. 1 Tr. por.), alebo prostredníctvom obhajcu (§ 44 ods. 2 Tr. por.). Tomuto právu obvineného zodpovedá aj povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Tr. por.), prípadne podľa § 274 ods. 1 Tr. por. rozhodnúť, že ďalšie dôkazy sa vykonávať nebudú.

Obvinený L. V., ako už bolo vyššie uvedené, v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu namietal, že súdy nezákonne rozhodli a nevysporiadali sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, pričom

namietal aj výpoveď poškodenej, nekompletnosť spisového materiálu, ako aj tú skutočnosť, že v konaní sa nerozhodovalo o všetkých jeho návrhoch na doplnenie dokazovania. V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné pripomenúť, že v trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov - ustanovenia § 2 ods. 10 a 12 a § 168 ods. 1 Tr. por. Podľa nich bolo potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý bol nevyhnutný pre rozhodnutie. Podľa zásady voľného hodnotenia dôkazov zákon nestanovil žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle uplatňovaného dovolacieho dôvodu preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Rovnako tak ani hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom. Ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) hodnotené v jeho prospech. Podľa zistenia dovolacieho súdu postupovali pri hodnotení vykonaných dôkazov oba nižšie súdy v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami. Skutočnosť, že súdy neakceptovali obranu obvineného, nemožno považovať za zásadné porušenie jeho práva na obhajobu.

Zo spisového materiálu vyplýva, že obvinenému bol ustanovený obhajca, ktorý ho zastupoval v priebehu súdneho konania, a preto mu bolo umožnené, aby si v plnom rozsahu uplatňoval svoje práva, navrhoval dôkazy, vyjadroval sa k vykonávaným dôkazom, zúčastňoval sa hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí a bolo už na obvinenom a jeho obhajcovi, v akej miere využijú svoje procesné práva.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu a poukazuje predovšetkým na nesprávne skutkové zistenia, polemizuje s odôvodnením rozhodnutí súdov nižšieho stupňa. Dovolací súd však nie je oprávnený skúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie s poukázaním na rozhodnutie č. R 6/2011, podľa ktorého právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. treba chápať ako vytvorenie podmienok na plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Vzhľadom na vyššie uvedené nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

S poukázaním na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, je potrebné uviesť, že pod tento dovolací dôvod nemožno zahrnúť také námietky, ktoré sa týkajú údajného zaujatého prístupu sudcov a ktoré majú abstraktný alebo všeobecný charakter. Obsahom práva na prejednanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť vyhovieť každému návrhu obvineného a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vo veci pre jeho zaujatosť. Pri riešení otázky nestrannosti sudcu treba brať na zreteľ všetky aspekty subjektívneho aj objektívneho charakteru. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k procesným stranám trestného konania. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza zo zásady prezumpcie nestrannosti, až kým sa nepreukáže opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti sa vyžaduje dôkaz o skutočnej zaujatosti, pričom nie je rozhodujúce stanovisko (subjektívne) sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikať pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Pri hodnotení

neustrannosti sudcu treba uvažovať o tom, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je to, či obava obvineného je objektívne oprávnená, pričom relevantnou je len taká obava z nedostatku neustrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach (pozri sp. zn. 1 Tdo 23/2011).

Obvineného uplatnené námietky týkajúce sa vyššie uvedeného dôvodu nie sú dôvodné, nakoľko neobsahujú žiadne objektívne, konkrétne a dostatočne závažné skutočnosti, ktoré by opodstatňovali naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por., a preto nemôže byť naplnený predmetný dovolací dôvod.

Obvinený ďalej uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, dovolací súd uvádza nasledovné.

Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch získaných nezákonne, musí byť z obsahu spisového materiálu zrejmá a nemožno ju vyvodzovať na základe toho, že by sa mali inak vyhodnocovať existujúce už vykonané dôkazy. Dovolací dôvod v tomto prípade nemožno vyvodzovať len zo skutočnosti, že súd zle vykonal dôkazy, prípadne že vykonané dôkazy nevyhodnotil podľa jeho predstáv. Pokiaľ ide o výhradu obvineného, spočívajúcu konkrétne v tom, že konajúce súdy v danom prípade nepostupovali správne pri hodnotení výpovede poškodenej a jej rodičov a že tieto závery nezodpovedajú predstavám obvineného, tak tu treba zdôrazniť tú skutočnosť, že nie je predmetom skúmania dovolacieho súdu, akým spôsobom sa súdy nižších stupňov vysporiadali s hodnotením jednotlivých dôkazov, ako aj aké závery z vykonaného dokazovania vyvodili, pretože tu sa jedná o skutkové námietky v rámci spôsobu hodnotenia znaleckého posudku, ktoré sú z dovolacieho konania vylúčené, nakoľko správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Len s poukázaním na nesprávny postup pri hodnotení dôkazov, ako aj z odmietnutia vykonania navrhovaných dôkazov nemožno vyvodzovať predmetný dovolací dôvod.

Z čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nevyplýva povinnosť súdneho orgánu vykonať všetky dôkazy navrhnuté v trestnom konaní (vrátane výsluchu svedkov), avšak odmietnutie žiadosti obžalovaného o vykonanie ním navrhovaných dôkazov v trestnom konaní musí byť súdom náležite zdôvodnené. (II. ÚS 258/2012 z 11. júla 2012). Obvineným uplatnené námietky v rámci predmetného dovolacieho dôvodu sú neodôvodnené, nakoľko hodnotia skutkový stav, ktorého preskúmanie je v dovolacom konaní neprípustné, a preto nemôže byť naplnený predmetný dovolací dôvod.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. g) Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného L. V. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.